

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 68 PŽ-431/2023-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Ane Cvitković, sutkinje izvjestiteljice i Ivane Mlinarić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja TOMISLAVA BAUSA iz Splita, Biogradska 6, OIB 35552868009, kojeg zastupa punomoćnik Stjepan Čaljekušić, odvjetnik u Podstrani, Put Starog Sela 54, protiv tuženika ATRIUM SPALATUM, d.o.o. u stečaju Split, Poljička cesta 20 b, OIB 75237018400, kojeg zastupa punomoćnica Jadranka Meštrović Kologranić, odvjetnica u Zagrebu, Zagorska 22, radi utvrđenja osporene tražbine u iznosu od 388.918,28 EUR / 2.930.304,77 kn, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-521/2016-48 od 30. studenog 2022., u sjednici vijeća održanoj 4. travnja 2023.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se žalba tuženika kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-521/2016-48 od 30. studenog 2022. u točki I. izreke i u dijelu točke II. izreke kojom je naloženo tuženiku da tužitelju naknadi troškove postupka u iznosu od 8.521,22 EUR / 64.203,12 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-521/2016-48 od 30. studenog 2022. u dijelu točke II. izreke za iznos troškova od 21.781,06 EUR / 164.109,38 kn i sudi:

Odbija se zahtjev tužitelja da mu tuženik naknadi troškove postupka u iznosu od 21.781,06 EUR / 164.109,38 kn zajedno sa zakonskim zateznim kamatama.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-521/2016-48 od 30. studenog 2022. odlučeno je: „I. Usvaja se glavni tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„Utvrđuje se da postoji tražbina tužitelja prema tuženiku na teret II. višeg isplatnog reda u iznosu od 2.930.304,77 kn / 388.918,28 EUR, a koju tražbinu je osporila stečajna upraviteljica u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. u stečaju Split rješenjem poslovni broj St-159/2014 od 1. srpnja 2016., pod točkom III. osporenih tražbina vjerovnika II. isplatnog reda, rednim brojem 22.“ II. Nalaže se tuženiku da u roku od osam dana naknadi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 228.312,50 kn / 30.302,28 EUR zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 30. studenog 2022. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena. III. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 146.217,50 kn / 19.406,40 EUR zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od 30. studenog 2022. do isplate.“

2. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako je sud utvrdio osnovanim zahtjev u iznosu od 2.930.304,77 kn kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda. Tužitelj je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj St-159/2014 od 1. srpnja 2016., kao stečajni vjerovnik upućen pokrenuti parnicu radi utvrđenja osporene tražbine u iznosu od 2.930.304,77 kn, a koja se odnosi na neplaćeni dio kupoprodajne cijene prava građenja u iznosu od 2.578.360,04 kn i obračunate kamate na dio neisplaćene kupoprodajne cijene u iznosu od 351.944,73 kn, obračunate za razdoblje od 27. travnja 2014. do dana otvaranja stečajnog postupka. Prvostupanjski sud utvrđuje da je između stranaka sklopljen valjan Ugovor o kupoprodaji prava građenja, u propisanom obliku, ugovor nije ništetan, a na temelju kojeg ugovora je tužitelj ispunio svoju obvezu prijenosa prava vlasništva prava gradnje na tuženika, dok tuženik kao kupac nije u cijelosti podmirio tužitelju cijenu za prodano pravo građenja. Kako je glavni tužbeni zahtjev tužitelja usvojen, to nije odlučivao o podrednim tužbenim zahtjevima. O naknadi troškova prvostupanjski sud je odlučio primjenom odredbe članka 154. stavka 1. i članka 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14, 107/15 i 37/22; dalje: Tarifa).

3. Protiv navedene presude u točkama I. i II. izreke žalbu je podnio tuženik zbog pogrešne primjene materijalnog prava, bitne povrede odredaba Zakona o parničnom postupku te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da ovaj sud preinači pobijanu presudu u točki I. izreke, odbaci dva podredna tužbena zahtjeva i naloži tužitelju da tuženiku naknadi troškove postupka, podredno da ju ukine. Žalitelj u bitnom navodi da je počinjena bitna povreda postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer je sud presudu donio temeljem svog mišljenja, a ne na temelju ocjene izvedenih dokaza. Da je prvostupanjska presuda nelogična, kontradiktorna i nejasna. Navodi da nije odgovoreno na pitanje da li je bivši zakonski zastupnik tuženika poštivao zakonske odredbe koje se odnose na obračunska plaćanja preko konta 953, odnosno 19 bezgotovinskih transakcija u ukupnom iznosu od 622.039,11 EUR. Ponavlja navode kao i tijekom prvostupanjskog postupka da je tužitelj postupao protivno moralu društva. Nadalje, žalitelj osporava

troškove postupka navodeći da se protivio prvom i drugom podrednom tužbenom zahtjevu kojim je tužitelj tražio da se utvrdi da je nositelj prava građenja uz ponovni upis prava građenja na njegovo ime. Prvostupanjski sud je na ročištu od 25. ožujka 2019. odredio vrijednost predmeta spora u odnosu na glavni zahtjev u visini od 501.000,00 kn te u odnosu na svaki podredni zahtjev u visini od 501.000,00 kn. Navodi da su time tuženiku nastali veći troškovi. Traži troškove žalbe u iznosu od 9.115,36 EUR / 68.679,64 kn.

4. Odgovor na žalbu nije podnesen.

5. Žalba nije osnovana, osim u dijelu odluke o troškovima postupka.

6. Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga sukladno odredbama čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9. ZPP-a te na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prvostupanjska presuda pravilna i zakonita u odnosu na glavnu stvar dok je u odnosu na troškove postupka pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

7. U konkretnom predmetu radi se o tužbenom zahtjevu na utvrđenje osnovanosti osporene tražbine tužitelja koja je osporena u stečajnom postupku nad tuženikom, u ukupnom iznosu od 2.930.304,77 kn kao tražbine drugog višeg isplatnog reda. Tužitelj je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj St-159/2014 od 1. srpnja 2016., upućen pokrenuti parnicu radi utvrđenja njegove osporene tražbine, koju je prijavio na ime neplaćenog dijela kupoprodajne cijene za prodano pravo građenja i kamate na taj iznos obračunate do otvaranja stečajnog postupka. Tužitelj je postavio i podredni tužbeni zahtjev na utvrđenja da je tužitelj nositelj prava građenja upisanog u z.u. 15817 k.o. Split, osnovanog na čest.zem. 820/1 upisanog u z.u. 15816, u površini od 4335 m² te da je pogrešna i ništava uknjižba prava građenja na ime Atrium Spalatum d.o.o. Split. Tijekom postupka tužitelj je postavio i drugi podredni zahtjev na utvrđenje da je tužitelj vlasnik za cijelo nekretnina čest. zem. 820/1 k.o. Split te samostalnih cjelina – posebnih etažnih dijelova zgrade sagrađene na pravu građenja na čest. zem. 820/1 z.u. 18517 k.o. Split, uz zahtjev da je tužitelj ovlašten temeljem presude zatražiti i postići upis svog prava u zemljišnim knjigama na svoje ime, uz istodobno brisanje dotadašnjeg upisa na ime tuženika.

8. Iz stanja spisa i obrazloženja odluke proizlazi:

- da je nad tuženikom kao stečajnim dužnikom rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj St-159/2014 od 8. lipnja 2015. otvoren stečajni postupak i tužitelj je kao stečajni vjerovnik drugog višeg isplatnog reda, prijavio tražbinu prema tuženiku s osnove neplaćenog dijela kupoprodajne cijene i obračunatih kamata u ukupnom iznosu od 2.930.304,77 kn,

- stečajna upraviteljica je osporila tražbinu navodeći da je tužitelj kao jedini osnivač i vlasnik društva tuženika sklopio ugovor o prodaji prava građenja te da je istovremeno i zemljište i pravo građenja založio Hypo Alpe Adria banci d.d. za podizanje kredita koji nije vraćao,

- nije sporno među strankama da imaju sklopljen Ugovor o prodaji prava gradnje od 26. rujna 1998., te da se tuženik nakon sklapanja ugovora upisao u zemljišnim knjigama kao vlasnik odnosno knjižni ovlaštenik prava građenja na čest.zem. 820/1 upisanoj u z.u. 15186 u površini od 4335 m². Predmet ugovora je prodaja prava gradnje na čest. zem. 820/1 upisano u z.u. 15817 za k.o. Split, u ugovoru je određena kupoprodajna cijena prava gradnje u iznosu od 6.201.000,00 DEM, za koju cijenu je navedeno da je određena sukladno nalazu i procjeni vrijednosti prava gradnje sudskog vještaka F. Veig. Kupac se obvezao isplatiti dogovoreni iznos kupoprodajne cijene od iznosa kojeg će naplatiti prodajom stanova i poslovnih prostora u budućoj zgradi radnog naziva „Lazarica“, koju kupac ima namjeru graditi na čest.zem. 820/1 na temelju kupljenog prava gradnje. U članku V. Ugovora određeno je da će kupac, ovisno o dinamici i uspješnosti prodaje stanova i poslovnih prostora, isplatu ugovorene cijene izvršiti odjednom ili u obrocima, a najkasnije u roku od 2 godine od dana dobivanja uporabne dozvole za izgrađenu zgradu na čest.zem. 820/1. Prema članku VI. Ugovora kupac će isplatu cijene vršiti u protuvrijednosti u kunama po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, pri čemu ukupni iznos plaćene kupoprodajne cijene mora biti jednak protuvrijednosti iznosa od 6.201.000,00 DEM. Nadalje, prodavatelj je ovlastio kupca da temeljem tog ugovora, bez daljnjeg pristanka i odobrenja prodavatelja, može zatražiti i postići upis prava vlasništva gradnje u zemljišnoj knjizi na svoje ime, kao i zatražiti i ishoditi građevinsku dozvolu od nadležnog ureda radi ostvarenja prava gradnje na svoje ime,

- da u poslovnim knjigama tuženika nije zatvoreno potraživanje tužitelja s osnove neplaćenog dijela kupoprodajne cijene, također u revizorskom mišljenju tvrtke Šibenski revicon d.o.o., sa stanjem na dan 31.prosinca 2013., je utvrđena predmetna tražbina tužitelja,

- Iz Izvješća stečajne upraviteljice tuženika o gospodarskom položaju dužnika od 28. siječnja 2016. utvrđeno je da stečajna upraviteljica tuženika navela postojanje obveze za pravo građenja na konto 953 u ukupnom iznosu od 2.578.360,04 kn, te da se u izvješću poziva na revizorsko mišljenje društva Šibenski revicon d.o.o. u kojem revizorskom mišljenju je utvrđeno postojanje obveze tuženika prema tužitelju po Ugovoru o prodaji prava građenja iz 1998., koja je na dan 31. prosinca 2013. iznosila 6.627.584,00 kn,

- u poslovnim knjigama tuženika, na konto kartici 953, evidentirano postojanje dugovanja tuženika prema tužitelju, a s osnova cijene prodaje prava građenja u iznosu od 2.578.360,04 kn (iznos glavnice),

- tijekom postupka izveden je dokaz financijskim vještačenjem po vještaku Anti Blažević stalni sudski vještak za financije i računovodstvo na okolnost postojanja i visine utužene tražbine tužitelja kao i načina zatvaranja potraživanja od tužitelja prema bivšim suvlasnicima čest.zem. 820/1 k.o. Split, sukladno Ugovoru o ortaštvu od 18. listopada 1996.

- iz nalaza i mišljenja vještaka proizlazi da je stanje duga tuženika prema tužitelju, po osnovi cijene za prodano pravo građenja, na dan 22. svibnja 2015. (kada je evidentirana zadnja promjena na konto kartici tuženika br. 953) iznosi 387.000,04 EUR, odnosno po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na isti dan da iznosi 2.913.639,89 kn, u odnosu na zatvaranje obveza prema bivšim suvlasnicima – Zajednici Dvornik, vještak je utvrdio da je tužitelj zatvarao obveze prema bivšim suvlasnicima i to na način da je, sukladno Ugovoru o ortaštvu, iznos od 663.750,00

DEM zatvoren u trenutku sklapanja tog ugovora; odgovarajući na pitanja tuženika vještak se očitovao da je evidentno i nesporno da je na dan početka blokade žiro-računa tuženika 22. listopada 2012. saldo potraživanja tužitelja iznosio 1.009.039,15 EUR ili 7.603.064,88 kn te da je za vrijeme privremene deblokade računa od 22. listopada 2014. do 22. prosinca 2014. tuženik provodio plaćanja na ime podmirenja obveza po kontu 953 u dva navrata, u iznosima od po 18.000,00 kn i 34.338,78 kn. Nadalje, u razdoblju od početka blokade žiro-računa tuženika odnosno od 22. listopada 2012. pa do 22. svibnja 2015. da je preko konta 953 izvršeno 19 bezgotovinskih transakcija - plaćanja u ukupnom iznosu od 622.039,11 EUR.

- Vještak se očitovao na pitanje tuženika da je prilikom izračuna salda potraživanja tužitelja i tuženika po Ugovoru od 26. rujna 1998. u izračun uključio sve knjigovodstveno evidentirane transakcije, jer su se iste i dogodile. Vještak je pritom napomenuo da bi u slučaju da se iz obračuna isključe 19. provedenih transakcija - plaćanja za vrijeme od 22. siječnja 2012. do 22. svibnja 2015., u ukupnom iznosu od 4.732.712,29 kn, za isti iznos povećao bi se saldo obveza tuženika prema tužitelju na dan 22. svibnja 2015.

9. Dakle, tijekom postupka je utvrđeno postojanje dugovanja tuženika prema tužitelju s osnova glavnice tražbine, tako i s osnova obračunatih zateznih kamata. U taj obračun uključene su i sve isplate koje su izvršene Zajednici Dvornik i za koje isplate je umanjeno potraživanje tužitelja prema tuženiku. Pored toga, žalitelju je odgovoreno je na pitanje kada se ne bi priznalo na 19 bezgotovinskih provedenih transakcija preko konta 953, da bi u dug tuženika na ime neisplaćenog dijela kupoprodajne cijene bio veći. To je ujedno i odgovor na žalbeni navod. Također, i na žalbeni navod da sud nije odgovorio da li su u zastari bile pojedine isplate koje su izvršene (19. bezgotovinskih isplata) prvostupanjski sud je pravilno odgovorio na istaknuti prigovor zastare, utvrđujući dospijeće obaveze nastalo od pravomoćnosti uporabne dozvole 4. svibnja 2012. (iako prvostupanjski sud uzima datum izdavanja dozvole 27. travnja 2012.) i rok od dvije godine (4. svibnja 2014.) Tada je obaveza dospjela u cijelosti. Stečaj je otvoren 8. lipnja 2015., a tužitelj je prijavio tražbinu 23. srpnja 2015. Time od dospijeća obaveze do prijave tražbine nije protekao rok u smislu odredbe čl. 371. ZOO/91.

10. Prvostupanjski sud primjenjujući pravilno materijalno pravo u situaciji kada je tužitelj u trenutku sklapanja predmetnog ugovora bio jedini direktor i jedini osnivač tuženika, kupoprodajni ugovor sklopljen u pisanom obliku između tužitelja kao prodavatelja i tuženika, zastupanog po tužitelju kao jedinom članu i direktoru tuženika, uz korištenje pečata društva, zaključuje da je tužitelj ujedno i kao osnivač i zakonski zastupnik tuženika imao posebno potrebno ovlaštenje za sklapanje ugovora o kupoprodaji, u smislu odredbi čl. 41., u svezi čl. 49. i čl. 426. st. 8. Zakona o trgovačkim društvima. Nadalje, prvostupanjski sud je ocijenio da u postupanju tužitelja ne postoje pretpostavke u smislu odredbe čl. 10. st. 3. i 4. Zakona o trgovačkim društvima jer tuženik nije dokazao da je tužitelj postupao s namjerom da ošteti društvo ili vjerovnike, odnosno da sebi pribavi imovinsku korist. Tuženik je stekao vrijednost prava građenja. Jednako tako, prvostupanjski sud nije utvrdio da je Ugovor o kupoprodaji prava građenja ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima te moralu društva u smislu odredbe čl. 103. ZOO-a.

11. U odnosu na žalbeni navod da je postupanje tužitelja bilo suprotno moralu društva jer je isplaćivao sam sebi dio kupoprodajne cijene kada je bio dužan izvođačima, bankama, jer je od 2002. godine sklapao ugovore o kreditu na temelju kojih su banke sada različni vjerovnici tuženika, odnosno da je sebi pribavljao imovinsku korist čime je došlo do proboja pravne osobnosti (kako to navodi u žalbi) za navesti je žalitelju da je tuženik temeljem ugovora stekao i upisao svoje pravo građenja čija vrijednost prava gradnje je utvrđena u visini od 6.201.000,00 DEM, dok činjenica da su uzeti krediti od banaka radi izgradnje stambenog objekta i upisana osiguranja tih kredita je u okviru uobičajenog i redovnog postupanja banaka i osiguranja koje daje korisnik kredita.

12. Stoga je prvostupanjsku presudu, u točki I. izreke valjalo potvrditi prema odredbi čl. 368. st. 1. ZPP-a.

13. U odnosu na troškove postupka, žalba tuženika je osnovana. Naime pravilno žalitelj ukazuje da sud na ročištu 25. ožujka 2019. odredio vrijednost predmeta spora u odnosu na glavni tužbeni zahtjev u visini od 501.000,00 kn i stoga nije pravilna odluka o troškovima postupka koju je prvostupanjski sud ocijenio uzimajući vrijednost predmeta spora od 2.930.404,77 kn i primijenio Tbr. 7. Tarife. Međutim, nije u pravu tuženik kada navodi da su mu nastali veći troškovi postupka time što je tužitelj postavio još dva podredna zahtjeva koja je prvostupanjski sud trebao odbaciti jer se u ovoj parnici može raspravljati i odlučivati samo o tražbini na koju je tužitelj upućen rješenjem stečajnog suda. Unatoč tome što prvostupanjski sud nije odbacio kao nedopuštenim za raspravljanjem podredne tužbene zahtjeve, tužitelj je uspio u sporu s glavnim zahtjevom. Tome treba napomenuti da se u postupku nije posebno raspravljalo o podrednim zahtjevima niti su time ijednoj stranci nastali ili priznati veći troškovi.

14. Tužitelju osnovano pripadaju troškovi postupka temeljem čl. 151. i čl. 154. st. 1. ZPP-a na ime sastava tužbe sukladno Tbr. 7. t. 1. u vezi s Tbr. 50. Tarife od 501 bodova, na ime sastav obrazloženog podneska od 2. veljače 2017.- 501 bod sukladno Tbr. 8. t. 1. Tarife, za sastav podneska od 29. listopada 2018. u visini od 50 bodova, sukladno Tbr. 8. t. 3. u vezi s Tbr. 50. Tarife, kao i za zastupanje na ročištima od 19. listopada 2018., 22. srpnja 2022. i 16. rujna 2022. od po 501 bodova za svako od tih ročišta, sukladno Tbr. 9. t. 1., te za zastupanje na ročištima od 14. siječnja 2019., 25. ožujka 2019. i 20. studenog 2020. od po 250,5 bodova za svako od tih ročišta, sukladno Tbr. 9. t. 2. Tarife. Sveukupno bodova 2.805,5 uz vrijednost 15,00 kn po 1 bodu iznosi 42.082,50 kn, uz PDV iznosi 52.603,12 kn. Na tako priznati trošak tužitelju su također priznati i troškovi vještačenja u iznosu od 1.600,00 kn, kao i trošak sudskih pristojbi za tužbu u iznosu od 5.000,00 kn i presudu u iznosu od 5.000,00 kn, sukladno Tar. br. 1. st. 1. i Tar. br. 2. st. 1. Tarife sudskih pristojbi. Dakle, sveukupno iznos od 64.203,12 kn.

15. Stoga je valjalo djelomično potvrditi točku II. izreke za iznos od 8.521,22 EUR / 64.203,12 kn (čl. 368. st. 1. ZPP-a) te djelomično preinačiti točku II. izreke za iznos od 21.781,06 EUR / 164.109,38 kn i odbiti zahtjev tužitelja za naknadom troškova postupka u tom iznosu kao neosnovan (čl. 373. ZPP-a).

16. Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Zagreb, 4. travnja 2023.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec

Broj zapisa: **9-30857-a9586**

Kontrolni broj: **0fae6-f258a-c148a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Raoul Dubravec, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.